

Wat het hoge water in januari 1916 aanrichtte op Marken, in Monnickendam, Broek, Volendam en Purmerend, is bekend. Maar de dorpjes in landelijk Noord hadden het minstens zo zwaar te verduren. Door de watersnood raakten de dorpen berooid en hadden ze de grootste moeite zelfstandig voort te blijven bestaan, zo vertelt het boek 'Nood aan den dijk' dat onlangs verscheen.

Reportage

Watersnood kostte landelijk Noord autonomie

Johan Moes
j.moes@hollandmediacombinatie.nl

„Op den gewonen tijd werden in de school de kachels aangemaakt met het vooruitzicht om half negen het onderwijs te beginnen. Hiervan is echter niets gekomen. Een zekere onrust dreef onderwijzers en leerlingen om buiten op den dijk rond te dwalen en met spanning het waschen van het water, dat door geen menschelijke macht kon worden weerstaan, gade te slaan.”

Zo beschreef een onderwijzer uit Schellingwoude de rampzalige gebeurtenissen precies een eeuw geleden, toen een langdurige noordwesterstorm de Waterlandse Zeedijk deed bezwijken. Heel Waterland kam onder water te staan. 'Nood aan den dijk - Watersnood 1916' gaat over de ramp en de gevolgen daarvan in de dorpen Buiksloot, Durgerdam, Holysloot, Nieuwendam, Ransdorp, Schellingwoude en Zunderdorp.

Het boek is een uitgave van de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord en de Stichting Historisch Centrum Amsterdam-Noord. Het

is samengesteld door vrijwilligers van beide instellingen.

In negentien hoofdstukken worden de watersnood en de gevolgen uitvoerig gereconstrueerd met behulp van veel foto's, kaarten en tekeningen en krantenknipsels. Er wordt onder meer uitvoerig ingegaan op de vloed zelf, de weersomstandigheden en de dijkdoorbraak. Ook komt de hulpverlening aan mensen en dieren uitgebreid aan bod, vanaf het moment dat ze geëvacueerd werden tot de tijdelijke opvang in Amsterdam en de terugkomst naar hun eigen omgeving. Een belangrijk deel van het boek wordt besteed aan de wederopbouw van gebouwen en het herstel van het land. Maar de dorpen in landelijk Noord kwamen er nooit meer helemaal bovenop. De schade bleek voor de drie gemeenten in het gebied, Buiksloot, Nieuwendam en Ransdorp, niet te dragen, zelfs niet nadat flinke belastingverhogingen waren doorgevoerd. Amsterdam wilde te hulp schieten, maar vroeg daar wel een prijs voor, namelijk dat de kleine gemeenten hun zelfstandigheid opgaven. Uiteindelijk gebeurde dat op verzoek van Buiksloot, Nieuwendam en Ransdorp zelf.

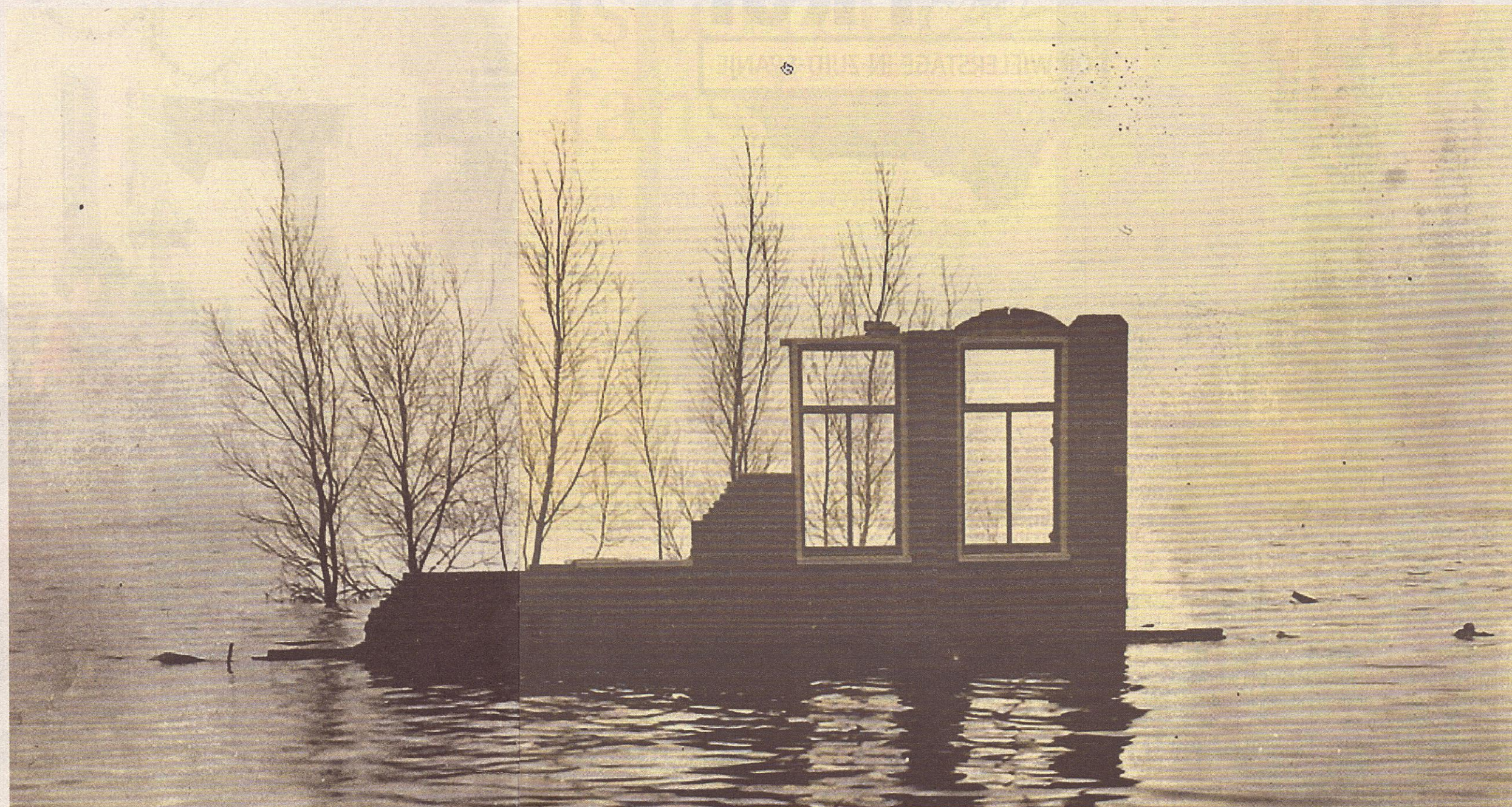
Een verwoeste boerderij aan de Meerweg in Buiksloot.

Militaire hulp in Nieuwendam.

Vee wordt weggevoerd van een boerderij aan de Slochterweg in Zunderdorp.

Het restant van een woning in Nieuwendam.

Korenmolen 'De Pauw' met molenaarswoning in Nieuwendam.

Vluchtelingen voor de watersnood in het Militair Logement aan de Lauriersgracht in Amsterdam.

Reportage

Te koop

'Nood aan den dijk - watersnood 1916', 160 pagina's op formaat A4, is te koop bij boekhandel Van der Plas aan het Buikslotermeerplein in Amsterdam-Noord en boekhandel Nimo aan de Kerkstraat in Monnickendam. Belangstellenden kunnen ook contact opnemen met de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord via info@centraledorpenraad.nl. Het boek kost 19,50 euro. Eventuele verzendkosten bedragen 3,65 euro.